

Inatsisartuni ilaasortaq Laura Taunajik, Siumut
/MAANI

Tunumi inuussutissarsiutitigut periarfissat pillugit § 37 naapertorlugu apeqqtinnut akissutit.

Tunumi inuussutissarsiutitigut periarfissat pillugit Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 malillugu Naalakkersuisunut apeqqtinik saqqummiussa qarputit. Apeqqtit uannut akineqartussanngortinneqarput. Malugeqquneqarpoq apeqqtit taakku akineqarnissaannut paasissutissanik Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmit (ISNN) pissarsiortoqarsimammat.

Apeqqtut 1) Tasiilami illoqqortoormiunilu nannuttassat qilalugartassallu kisinneqanngillat, tamanna peqquataalluni pisassanik qinnuteqaqqittarnerit akuerineqarneq ajorput, qaqugu kisitsisoqassava, qaqugulu qinnuteqaqqittarnerit akuerineqartalissappat?

1-mut akissut

Tunumi qilalukkat qernertat Danskít Avatangiisinut Aqutsisoqarfiannit aningaasaliiffigineqartumik 2008-mi kisinneqarput, kisitsinermilu biologit siunnersuutaat aallavigalugu pisassiissutinut tunuliaqutaavoq. Ukiut tamaasa qilalukkanik qernertanik kisitsisoqarneq ajorpoq. 2015-imi Pinngortitaleriffik Tunumi qilalukkanik qernertanik kisitsinissamik pilersaaruteqanngilaq. Tamatumunnga pissutaavoq kisitsinerup akisusarnera, Pinngortitaleriffiullu tamanna 2015-imi ingerlatissallugu akissaqartinngilaa. Pinngortitaleriffimmit ilisimatitsissutigineqarpoq ukiut tulliuttut tallimat iluanni Tunumi qilalukkanik qernertanik nutaamik kisitsinissaq ingerlanneqarsinnaassasoq. Paasissutissiissutigineqassaaq qilalukkanik qernertanik nutaamik siunnersuinissamut taamalu aamma nutaanik pisassiissuteqarnissamut sumiiffimmi nutaamik kisitsisoqarnissaa utaqqimaarneqarmat. Ileqquvoq biologit inassuteqaataat kingulleq tunuliaqutaasarnera, tassa nutaamik siunnersuisoqarnissaata tungaanut.

Qilalukkat qernertat pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuutit NAMMCO-p JCNB-illu ataanni ilisimatuut ataatsimut suleqatigiiffiannit suliarineqartarput. Ataatsimiinneq kingulleq marts 2015-imi ingerlanneqarpoq, kingusinnerusukkulu oktober 2015-imi kalaallit canada-miullu aqutsisui ataatsimiissallutik. Pinngortitaleriffiulli naatsorsuutiginnilaa Tunumut tunngatillugu siunnersuinerup allanngortinneqarnissaa, tassa paasissutissanik nutaanik pigisaqartoqanngimmat. Ukiunut tulliuttunut pisassiissuteqarnissamut atatillugu Naalakkersuisut paasissutissanik nutaanik tunngaveqarlutik ukjaru suliaqassapput.

Pinngortitaleriffik 2014-2018-imut Tunumi nannunik annertuumik misissuillutik aallartinnikuupput. Siusinnerusukkut aallartissalluni periarfissaqarsimannilaq, tassa Pinngortitaleriffiup Kitaa ukkatargamiuk, tamaani ataatsimoortumik Canadami Kalaallit Nunaanilu pisarineqartut tamarmiusut annertunerummata.

12-08-2015
Suliap normua 2015-6900
All. nr. 807405

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 63 55
E-mail: apnn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Tunumi nannut pillugit siunnersuisarneq ima suliassaasartigaaq misissuinerit ukiunut arlalinnut siammarterneqartariaqartarlutik, tassa aningaasaliiffigineqarnissaq tunngaviu-sumillu ilisimasaqarnissaq pisariaqartinneqartaramik. Sumiiffimmi taamannak annertutigisumi suli nannunik kisitsisoqarsimangilaq. Naliliineq immikkoortunut misissuinerinulluunniit arfinilinnut avinneqassaaq:

1. Pisarineqartut misiligutissanik tigusiffigineqassapput (ingerlaavartumik): Qanoq ukioqarneri DNA-millu misissueqqissaarnerit,
2. Oqaloqateqarnerit aqqutigalugit misissuinerit (2014-2015): Nannut amerlassusiisa, sumiittarnerisa, peqqissusiisa, nerisaasa, piniarneqarnerisa silallu pissusaannik sunnerneqarnerisa allanngorneri pillugit piniartut ilisimasaat katersorneqassapput,
3. Pisarineqartunut paasissutissat kiisalu atuakkiatigut misissuinerit takussutissaliornerat (2014-2015),
4. Kujataani qaammataasat atorlugit nalunaaqtsersuinerit (2014-16). Nannut sumunartarneri ilisimasaqarnerulerfigissallugit pisariaqarpoq, tassa nannut Tunumiittut uumasogatigiiatut ataatsit arlalittulluunniit aqunneqarnissaat paasisaqarfiginiarlugu. Ikummatissanut toqqorsiviit 2014-imi pilersinneqarput, nalunaaqtsersuinerlu 2015-imi aallartinneqassalluni.
5. Nunap Eqqissisimatitap kujataani pisarisanik/pisareqqitanik kisitsineq (2016-2018): Nannuttarfinni nannut amerlassusaat, Ittoqqortoormiinit Ammassalimmut qanoq nikerartigisarnerat aamma pissusissamisootumik amerliartornerat pillugit paasissutissat inernerusussatut naatsorsuutigisanut ilanngunneqarput,
6. Nunap Eqqissisimatitap kangiani uuliamik ujarlerfimmi kisitsineq (2015-2018): Uuliamik ujarlernissamut akuersissuteqarnut atatillugu Nunami Eqqissisimatitami nannunik kisitsisoqarnissaanut aningaasanik Pinngortitaleriffik qinnuteqarsimavoq.

Misissuinerit tamarmik ingerlanneqareerpata aatsaat Tunumi nannut pillugit killiffik naliliiffigineqarsinnaalissaaq, taamatuttaarlu ilisimatuussutsikkut siunnersuillaarsinnaasoqalissalluni. Tamatuma kingorna paasissutissat ilisimatuunit Pinngortitaleriffimmiittunit suliarineqarlutillu misissoqqissaarneqassapput. Naalackersuisut kingusinnerusukkut Pinngortitaleriffimmit siunnersorneqassapput, taavalu tamanut tusarniaasoqareernerani siunnersuut APNN-imit nalilersorneqassalluni.

Tamaasa ataatsimut isigalugit ilisimatitsissutigisinnaavara pinngortitami isumalluutit, taakkununga ilanngullugit piniagassat qulakkeerneqarnissaat aallaavigalugu APNN sulisarmat, tassa pisuussutinik uumassusilinnik nungusaataanngitsumik atuinissamut tunngavisoq malillugu. Tunngavik tamanna malinneqanngippat pisaqarpallaarsinnaavugut, ajornerpaaffiani uumasut ikileriarujussuarnerannik kinguneqartumik.

Apeqqu 2) Suliffissanik tunitsivissanillu soqanngittuartillugu suut innuttaasunut aningaasatigut iluanaarutaasinnaasut pilersinniarnissaat takorloorneqarpat?

2-mut akissut

Tunumi sunik aalisagaqarnerisooq aamma inuussutissarsiutigalugu aalisarneqarnissamut ineriartortinneqarsinnaasut misissuiffiginiarlugit Naalackersuisut 2014-imi 2015-imilu sinerissamut qanittumi misileraalluni aalisarnermik aallartitsipput. Tunumi ilippanaatillit tamakkiisumik takuneqarsinnaalerpata sinerissamut qanittumi aalisarneq kiisalu tunitsiviusinnaasut pitsaannerusumik ineriartortinneqarsinnaalissapput. Tunitsiviusinnaasunut tapersersuinissamut maannakkorpiaq tunisassiassatigut tunngavissaqanngilaq, taamaammallu Tunumi suliffissaqartitsinissaq ineriartortitsinissarlu annertunerusumik qulakkeerniarlugit Naalackersuisut aalisarnermik ineriartortitseqataarusupput.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik nunaqarfinni avinngarusimasunilu inuussutissarsiornikkut suliffissaqartitsinikkullu suliniuteqarnermut atatillugu Kommuneqarfik Sermersuumut 2,5 mio. koruuninik aningaasaliissuteqarpoq. Aningaasaliissuteqarnermi ilaatigut Ittoqqortoormiini tunitsivissap inaarlugu suliarineqarnissaa neriorsuutigineqarpoq.

Naalakkersuisut 2014-2017-imut Suliassaqartitsiniarnermut periusissiornerannut atatillugu suliniutip 10-p, Nunaqarfinni tunitsivinnik pitsanngorsaanaissaq, aamma suliniutip 13-ip, Aalisarnerup suliniuteqarfigineqarnera isumalluutillu uumassusillit, ataanni nunaqarfiit avinngarusimasullu tunitsiveqarnissamik, tunisassiorfeqarnissamik, isumalluutitut tunngaveqarnissamik kiisalu sulisussaqaarnissamik ilippanaateqarfiusut qulaajaaffiginiaarlugit tunitsiviusinnaasut misissorlugit aallartinneqarpoq. Sulinermi tassani soorunami aamma Tunumi periarfissat ilanngunneqassapput. UPA 2016 nallertinnagu sulineq naammassineqassaaq.

Apeqqu 3) Piniartut aalisartullu inuussutissarsiornermi qanoq pitsaaneruumik atugaqalernissaannik takorluuisoqarpa?

3-mut akissut

Naalakkersuisut pingaartilluinnarpaat aalisartut piniartullu inuussutissarsiutaasa tunngaviinik ineriartortitsinissaq. Maannakkorpiaq pilersaarusiopara Tunumut tunngatillugu Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarnissara, qularinngilaralu peqatigiilluta aaqqiissutissanik nungusaataanngitsunik nassaarsinnaanerput. Tamatuma saniatigut qulaani oqaatigineqartut Tunumi aalisarnerup tunitsiveqarnerullu ineriartortinneqarnissaannut periarfissat misissorneqarput. Tamanna ilaatigut pissaaq atortunut il. il. Tunngatillugu aalisartunik tapersersuinikkut. Inatsit maanna atuuttoq naapertorlugu tapersersuinissamut periarfissat arlaqarput:

1) Aallarteqqinnissamut tapiissuteqarneq:

Piniartoq/aalisartoq piniarnermi aalisarnermiluunniit atortunik annaasaqaruni inatsit taanna aqutugalugu 25.000,00 koruunit angullugit tapiiffiqineqarnissamut periarfissaqarpoq. Ilaatigut piumasaqaataavoq qinnuteqarnissaq sioqqullugu piniarsinnaanermut allagartaqarnissaq.

Aningaasaliissutitigut tapiissutit pineqartut inuussutissarsiumminnik ingerlatsiinnarnissaat peqataaffigissavaat. Taamaakkaluortoq Naalakkersuisut isumaqarput taamatut periarfissiineq inuiaqatigiit ataatsimut nalliiiffiginerisigut, assigiinngisitsisoqartoq tassami inuussutissarsiutilinnut allanut taamatut periarfissiisoqartanngimmat. Tamanna tunngavigalugu periarfissaq manna atorunnaarsinneqassasoq Naalakkersuisut 2016-imut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuutaannut atatillugu siunnersuutigivaat 2016-imiit atuutilersumik aningaasanik immikkoortitsisoqassanngitsaq.

2) Aalisarnerup siuarsarnissaanut aningaasat immikkoortitat:

Immikkoortitat ilaatigut atorneqassapput, sinerissap qanittuani ingerlaavartumik aalisariutinik taarsiinissamut nutarterinissamullu tapiissutitut aamma suliniutinut nutarterinnaasunut, misileraalluni aalisarnermut assigisaanulluunniit, Kalaallit Nunaanni aalisakatigut isumalluutinik ineriartortitsinissamut taakkuninngalu atuinissamut iluaqutaasinnaasutut nalilerneqartunut. Immikkoortitat taakku pingaartumik aalisariutinik nutaanik 6 meterit sinnerlugit takissusilinnik pisinissamut atorneqassapput, aalisariutit taakku 40%-it angullugit tapiiffiqineqarsinnaapput.

Tassa tapiissutaasartut qulaani pineqartut suliniutinut assigiinngitsunut aalisarnermik suliffissaqartitsinermillu aamma minnerunngitsumik isertitaqarnissamik siuarsaasinnaasunut tapiissuteqarnissamik periarfissiipput.

3) Taarsigassarsiarititat ernialersugaanngitsut naafferarlugillu akilersugassaannngitsut:

Taarsigassarsiarititat ernialersugaanngitsut naafferarlugillu akilersugassaannngitsut ilaati-gut atorneqarsinnaapput umiatsiaaqqanik 6 meterit inorlugit takissusilinnik pisinissamut. Ullumikkorpiaq umiatsiaaqqat akuerisaasut pissarsiarineranni nalingisa 75%-iinik tapiissuteqartoqarsinnaavoq. Qinnuteqaateqartoq Qaanaami, Ammassalimmi Ittoqqor-toormiiniluunniit aalajangersimasumik najugaqarpat umiatsiaaqqap pissarsiarineranni nalingata 84%-iinik tapiissuteqartoqarsinnaavoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Karl-Kristian Kruse